

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของเรื่อง

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้อย่างเหมาะสมสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมได้อย่างดี หลักสูตรมัธยมศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปัจจุบันได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้มาก และวิชาการที่จะเสริมให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังกล่าวได้ก็คือวิชาในกลุ่มสังคมศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำกล่าวของเลียวนาร์ค เอส เคนเวอธีย์ (Leonard S.Kenworthy 1967: 3) ที่ว่าวิชาสังคมศึกษาไม่เพียงที่จะมีความสำคัญในฐานะวิชาที่มุ่งฝึกนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตยเท่านั้นแต่เป็นวิชาที่มีเนื้อหามาก มีขอบข่ายกว้างกว่าวิชาอื่น เพราะได้รวมเอาศาสตร์ต่าง ๆ คือ จิตวิทยา จิตวิทยาสังคม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปะ สังคมวิทยา มนุษยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ ปรัชญา วรรณคดี วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และศาสนา โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ประชาชนหรือนักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมมากขึ้น มอริส พี มอฟฟัต (Maurice P.Moffat 1963:10) กล่าวถึงความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาไว้ว่าเป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นในการสร้างค่านิยมขั้นพื้นฐานที่คนคิดและอุปนิสัยที่ดีซึ่งเป็นที่ยอมรับแก่กันทั่วไป และมีทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเป็นพลเมืองดี

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า วิชาสังคมศึกษามีผลในการหล่อหลอมลักษณะของเยาวชนไปในทางที่ดี การที่นักเรียนหรือเยาวชน สามารถปรับตัวได้กับสิ่งหนึ่งที่ควรนึกถึงคือการเป็นผู้ใฝ่ศึกษาหาความรู้ และติดตามความเคลื่อนไหวของสภาพแวดล้อมทางสังคมทั่วไป ดังนั้นวิชาสังคมศึกษาจึงมีลักษณะไม่คงที่ตายตัวเหมือนกับวิชาอื่น วิชาสังคมศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และครูผู้สอนวิชานี้จะต้องเป็นผู้ที่คอยติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำเอามาประกอบการเรียนการสอนด้วยคั้งที่ โสภารพรธ นามวงศ์ (2515 : 2) ได้

กล่าวว่าการสอนสังคมศึกษาจะขาดเสียไม่ได้เลยจากการสอนเหตุการณ์ปัจจุบัน เพราะสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีพุทธศักราช 2524 ได้ให้ความสำคัญโดยมีการสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยจัดไว้เป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา และได้กำหนดจุดประสงค์รายวิชาเอาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของโลกปัจจุบัน
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว
3. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ลักษณะและแนวโน้มของปัญหาดังกล่าวได้อย่างมี

หลักเกณฑ์และมีเหตุผล

นาคยา กัทธรังไทย (2525 : 188) กล่าวถึงความสำคัญของการสอนเหตุการณ์และปัญหาสังคมปัจจุบันไว้ว่ามีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถในด้านต่าง ๆ หลายด้านด้วยกัน เช่น

1. ทำให้มีนิสัยรักการอ่าน
2. รู้จักคุณค่าของสิ่งที่อ่านว่าสิ่งใดมีคุณค่า และสิ่งใดไม่มีคุณค่า
3. การอ่านเพื่อใฝ่หาความรู้และประเมินสิ่งที่อ่านในแง่ของการวิจารณ์แสดงความ

คิดเห็น

4. การรู้จักคาดคะเนผลสืบเนื่องจากปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

แจ๊ค ชาริดาน (Jack Sharidan 1968 : 461) มีความเห็นว่าการศึกษาเหตุการณ์ปัจจุบันมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมกับสิ่งแวดล้อมและเป็นส่วนหนึ่งของวิชาสังคมศึกษาที่จะต้องให้นักเรียนได้เรียน เมื่อการศึกษาเหตุการณ์ปัจจุบันมีลักษณะของการศึกษารูปแบบของสังคมอย่างรวม ๆ บางครั้งเป็นการยากต่อครูผู้สอน และถ้าหากครูขาดความสนใจที่จะนำเอาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น ก็จะทำให้การสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร การเร่งเร้าเพื่อให้นักเรียนหันมาสนใจจึงเป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนจะต้องพัฒนาอยู่เสมอ เพราะเหตุการณ์จะต้องศึกษาโดยใช้หลักการวิเคราะห์ การตีความ และการประยุกต์ให้ถูกต้อง จากผลการศึกษาวิจัยของ จาร์ส น้อยแสงศรี (2519: 172) ได้พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 9 ชอบวิชาสอนสังคมศึกษาที่ผู้สอนอธิบายบทเรียนในลักษณะของการขยายความรู้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเอาเหตุการณ์ปัจจุบันมามีส่วนเกี่ยวข้องกับเรียนด้วย

สำหรับวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน ถ้าพิจารณาตามลักษณะแล้วเป็นวิชาที่ครูผู้สอนจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่ง ก็จะต้องเป็นผู้ที่ตื่นตัวศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ต้องคอยติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมทุกระดับ ซึ่งตรงกับหลักการทั่วไปของรายวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน หน่วยศึกษานิสเทศกกรมสามัญศึกษา (2524 : 1) ที่ได้วางหลักเอาไว้ว่า ลักษณะของปัญหาที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาในรายวิชานี้จะต้องเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือปัญหาปัจจุบันยกเว้นปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นมานานมาแล้วแต่ยังมีความสำคัญในปัจจุบัน และมีความสำคัญต่อโลกส่วนรวมจากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ครูผู้สอนวิชานี้จึงถือว่าเป็นตัวจักรอันสำคัญในการที่จะต้องติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหว หาข้อเท็จจริงจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ และในความเป็นจริงสื่อมวลชนบางชนิดอาจจะให้ข่าวที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้าง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ที่ทำการสอนและนักเรียนที่เรียนวิชานี้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาการสอนวิชานี้มากเนื่องจากลักษณะของวิชานี้มีเนื้อหาที่แตกต่างไปจากวิชาสังคมศึกษาวิชาอื่น ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา เพราะเนื้อเรื่องที่จะนำมาสอนจะต้องเอาเรื่องราวหรือสิ่งที่เกิดในปัจจุบันซึ่งไม่มีตำราหรือแบบเรียนเขียนเอาไว้ ถ้าจะมีแบบเรียนอยู่บ้างก็มีเนื้อหาที่จำกัด และถ้าเอาตำราที่เขียนไว้มาใช้สอนก็คงไม่เป็นสิ่งที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นแน่นอน ตำราหรือแบบเรียนที่จะนำมาใช้สอนได้นั้นคงเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับเรื่องที่เกิด แต่ก็เป็นส่วนน้อยเท่านั้น จึงจำเป็นอาศัยคุณลักษณะของผู้สอนซึ่งต้องมีแบบแผนที่แตกต่างกันไปจากการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ตลอดจนการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวิชา จึงจะทำให้ผู้สอนประสบผลสำเร็จได้ สำหรับสื่อการสอนประเภทที่ให้ความรู้ที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบันที่สำคัญได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน วารสาร นิตยสาร ภาพยนตร์ สื่อดังกล่าว มีประโยชน์ในการให้ข้อเท็จจริงต่อผู้เรียนและผู้สอนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละภูมิภาคแน่นอน และทันต่อเหตุการณ์ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเรียนการสอนเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ครูสังคมที่ควรเป็นสมาชิกของนิตยสารอย่างน้อย 2-3 ฉบับ และเมื่ออ่านแล้วควรนำเอาไปให้นักเรียนใช้ในห้องเรียนด้วยเพราะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่า เหตุการณ์ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของวิชาสังคมศึกษาที่ไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้ ซึ่งเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นตัวแทนสนับสนุนให้วิชาสังคมศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไม่ว่าจะนำเอาเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นส่วนประกอบหรือจัดสอนในลักษณะวิชาเอกเทศก็ตาม

ส่วนประวัติการสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน อาร์เธอร์ ซี ไบน์มิง และเดวิด เอ็ด ไบน์มิง (Arher C.Bining & David H.Bining 1952: 19) กล่าวว่า การสอนเหตุการณ์ปัจจุบันเริ่มพบในหลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 และได้เพิ่มการสอนในโรงเรียนต่างๆ มากขึ้น โดยเกิดความเข้าใจว่าการศึกษาเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นทำให้เข้าใจปัญหา เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อมทางสังคม เพื่อจะนำเอาสิ่งเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกับชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่เราจะพบเสมอในหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาทุกระดับ เหตุที่นักเรียนให้ความสนใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันเพราะว่าโลกเราทุกวันนี้มีลักษณะที่แปลก เนื่องจากมีการสื่อสารและการคมนาคมที่ทันสมัย เด็กนักเรียนอาจได้รับฟังข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสถานที่ต่าง ๆ ทั่วโลกอยู่เสมอและความรู้เหล่านี้ จึงควรนำมาประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาใน เขตการศึกษา 1 ที่ทำหน้าที่สอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งครูสังคมศึกษาที่เคยสอนวิชานี้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายปีพุทธศักราช 2524 เพื่อที่จะศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อประมวลเอาความคิดเหล่านั้นมาหาทางแก้ไข อันเป็นการหาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเอาไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบันของครูสังคมศึกษาในเขตการศึกษา 1 เกี่ยวกับปัญหาต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของวิชา

การเลือกและลำดับเนื้อหาวิชา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ

การวัดและการประเมินผล

ตัวครูผู้สอน

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบันของครูสังคมศึกษาที่สอนในโรงเรียนในเขตเมือง และโรงเรียนในเขตนอกเมือง

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบันของครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการสอนต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบันของครูสังคมศึกษาในเขตการศึกษา 1 เกี่ยวกับปัญหาต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของวิชา

การเลือกและลำดับเนื้อหาวิชา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการ

การวัดและการประเมินผล

ตัวครูผู้สอน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษา และสังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นผู้สอน หรือเคยสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตเมืองและโรงเรียนในเขตนอกเมือง ในเขตการศึกษา 1

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่แสดงออกมาในแบบสอบถามซึ่งไม่เป็นฝักหรือถูก แต่เป็นไปในทางมากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด

2. ครูสังคมศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนหรือผู้ คอยสอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบันในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษา และเป็นครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดคณะกรรมการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 1

3. วิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน หมายถึง วิชาเลือกในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาคตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลายปีพุทธศักราช 2524 โดยใช้รหัสวิชาว่า ส 0211

4. ปัญหาการเรียนการสอน หมายถึง อุปสรรคของครูผู้สอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของวิชา การเลือกและลำดับเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ การวัดและการประเมินผล และเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน

5. เขตการศึกษา 1 หมายถึง เขตที่ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

6. โรงเรียนในเขตเมือง หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลทุกประเภท

7. โรงเรียนในเขตนอกเมือง หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาล หมู่บ้านตามการจัดทำเนียบโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

8. ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอนที่แตกต่างกันโดยแบ่ง ออกเป็นสองกลุ่ม คือต่ำกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครูสังคมศึกษาผู้สอนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน ในชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

2. เพื่อประโยชน์สำหรับหน่วยศึกษานิเทศก์ ในการที่จะนำเอาความรู้ที่ได้จากการ วิจัยนี้ไปเสริมสร้างสมรรถภาพของครูสังคมศึกษา

3. เป็นแนวทางที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะใช้เป็นแนวทางในการ ปรับปรุงหลักสูตร

4. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป